

**สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับ
การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง**
**The current state, problems, and the need of the Internal Supervision
on the Effective Classroom Management in Middle-Sized Basic
Education Schools**

วาสนา ต่อชาติ¹

อนุศักดิ์ เกตุศิริ²

สุวิมล โพธิ์กลิ่น³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ในเขตตรวจราชการที่ 13 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 75 คน และครูผู้สอน จำนวน 890 คน รวมเป็น 965 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อคำถามสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 70 ข้อ และข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 1.79- 15.56 ค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาพบว่า ผู้ให้การนิเทศมีภาระงานอื่น ๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบัน และขาดหลักฐานการปฏิบัติงานขวัญ และกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ผู้รับการนิเทศยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ครูบางท่านมีภาระการสอนในหลายชั้นเรียน และนักเรียนบางส่วนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ส่วนความต้องการ พบว่าผู้ให้การนิเทศควรลดภาระงานอื่น ๆ กำหนดตัวบุคคลในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสมการนิเทศติดตามผลการทำอย่างเป็นระบบ

¹ คุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี



ให้ขวัญและกำลังใจที่เป็นรูปธรรม กระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินผล มีการหาแหล่งงบประมาณนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ, การนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน

ABSTRACT

The purpose of this research were to analyzing and synthesizing the current state, problems, and the need in developing internal supervision of effective classroom management in middle-sized basic education schools. The sample used in the research consisted of school executive, and the teacher, in foundation in middle-sized basic education schools. In the border has gone on a tour of inspection in the thirteen of the academic years 2010, obtained using the stratified random sampling technique, 75 school administrators and 890 teachers, total 965 people. The instrument used in this study was a 70 item, rating scale questionnaire, and end opens questionnaire was a 6 item, The diagnostic test with content, IOC 0.80-1.00, discriminating powers ranging 1.79- 15.56 and a reliability of 0.97. The data were analyzed by arithmetic mean of percentage, including mean, standard deviation and content analysis.

The research findings were as follows: The current state of internal supervision of effective classroom management in middle-sized basic education schools was found to be done at a higher level. For the problems, supervisors had too much workload other than supervision jobs. They did not respect each other. The result of work performance was not updated and lack of evidence. Work morale was likely to be abstract rather than concrete. The supervisees did not understand the ways in constructing evaluation tools and the right evaluation methods. The budget was also found limited. Many teachers were found to have too many classrooms in their responsibilities. Many students were against school rules and regulations. In terms of the need, the supervisors should be allowed to reduce other work; appropriate assignment of the right persons to be responsible for the internal supervision of classroom management. Systemized supervision should be done. Concrete rewards should be promoted; teachers should be encouraged to realize of the importance and benefits of evaluation. Seeking other funding from other sources other than from schools.

Keywords : the current state, problems, and the need, the internal supervision on the classroom management

บทนำ

การจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศนั้น การนิเทศภายในเป็นกระบวนการ หรือวิธีการ หรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้น เป็นระบบที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากภายนอกนั้นไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ตลอดจนความรู้ของศึกษานิเทศก์ก็ไม่สามารถครอบคลุมไปทุกสาขาวิชา เพื่อแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา และการนิเทศภายในโดยเฉพาะนั้น มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย โดยระบุไว้ในด้านผู้บริหารมาตรฐานที่ 12 เกณฑ์การพิจารณา ข้อที่ 12.2.5 สถานศึกษามีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 9) และตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 14.6 กระตุ้นให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 13) เช่นเดียวกัน

จากการศึกษาสภาพปัญหาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่าครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติทั้งจากสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัด หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย ส่วนในด้านการบริหารจัดการที่ผ่านมา ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และนำผลของการประเมินงาน/โครงการมาใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนางานยังมีน้อยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ทำวิจัย

และพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการ และการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลางตามบริบทของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 15-20) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 27) ที่ว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง ไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจากการขาดแคลนครูทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยครูร้อยละ 91 มีการสอนที่ไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากขาดการแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะผ่านการประเมินเพียงมาตรฐานการบริหารทั่วไปเท่านั้น ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านการบริหารทางวิชาการ ซึ่งมีเรื่องของการนิเทศภายในเป็นหัวใจสำคัญ และสอดคล้องกับ Gray (1983 : 1266-A) ที่ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุการขาดความรู้ความเข้าใจการนิเทศมาจากการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ ผู้บริหารที่ไม่ได้รับการฝึกการนิเทศจะใช้เครื่องมือการประเมินผลที่ไม่สัมพันธ์กับการสอน และงานวิจัยของ Dowler (1983 : 2841-A) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนิเทศ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง แล้วจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง ในเขตตรวจราชการที่ 13 ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2553 แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,074 คน และครูผู้สอน จำนวน 12,026 คน รวมเป็น 13,100 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.). 2553 : ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ในเขตตรวจราชการที่ 13 ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 47 - 48) ได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 75 คน และครูผู้สอน จำนวน 890 คน รวมเป็น 965 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบข้อคำถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ตอนที่ 3 ข้อคำถามแบบปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. จัดส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 965 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

2. ผู้วิจัยนำข้อคำถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภายในเวลา 45 วัน ซึ่งระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 6 เดือนกันยายน 2554 ถึงวันที่ 21 เดือนตุลาคม 2554

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อคำถามทุกชุดหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และติดตามข้อคำถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าได้รับข้อคำถามกลับคืนมาทั้งหมด 965 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และให้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน แล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ของข้อคำถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2549 : 201-203) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ด้วยวิธีการหาโดยใช้ t-test แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 97) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 1.79- 15.56 ได้ข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อคำถามแต่ละด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficien) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน เท่ากับ 0.97

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ซึ่งข้อคำถามที่เป็นแบบสำรวจรายการ ใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่เป็นข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

2.2 การวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ที่ถามปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางนั้นใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปประเด็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการชั้นเรียน รองลงมา คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนและการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน

2. ปัญหาการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานขนาดกลาง พบว่า ผู้ให้การนิเทศมีภาระงานอื่น ๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกัน
และกันยังไม่ได้พอผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็น
นามธรรมมากกว่ารูปธรรม ผู้รับการนิเทศยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง
ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ครูบางท่านมีภาระการสอนในหลายชั้นเรียน และนักเรียนบางส่วนชอบ
ฝ่าฝืนกฎระเบียบ

3. ความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานขนาดกลาง พบว่า ผู้ให้การนิเทศควรลดภาระงานอื่น ๆ จึงจะมีเวลาในเทศภายในเกี่ยวกับการ
จัดการชั้นเรียนได้ กำหนดตัวบุคคลในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสม
มีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างเป็นระบบ ระบุวัน เวลาที่แน่นอน ให้ขวัญและกำลังใจที่
เป็นรูปธรรม เช่น รางวัลหรือเกียรติบัตร กระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการ
ประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน มีการหาแหล่งงบประมาณนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับ
จากหน่วยงานต้นสังกัดเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศ
ภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลาง พบว่า สภาพ
ปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานขนาดกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก
ที่สุด คือ ด้านการจัดการชั้นเรียน รองลงมา คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจเกี่ยวกับการจัดการชั้น
เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนและการ
ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาด
กลางได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน
ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและครบทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสังด์
อุทรานันท์ (2530 : 84-87) และผลการศึกษาของบุญ คำใจหนัก (2545: 67-71) ที่กล่าวว่า สภาพการ
ดำเนินการกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย มี 5 ขั้นตอน
คือ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำให้ การปฏิบัติงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ และ
การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน จึงจะทำให้การนิเทศภายในบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหาร
และครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายข้อ
ในแต่ละขั้นตอนในระดับมาก คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีการ
ดำเนินการปฏิบัติในระดับมาก 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือกการนิเทศภายในมีการดำเนินการ
ปฏิบัติในระดับมาก 3) การสร้างสื่อเครื่องมือ และพัฒนาการนิเทศภายในมีการดำเนินการปฏิบัติ



ในระดับมาก 4) การปฏิบัติการนิเทศภายในมีการดำเนินการปฏิบัติในระดับมาก 5) การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในมีการดำเนินการปฏิบัติในระดับมาก

ปัญหาการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง พบว่า ผู้ให้การนิเทศมีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ได้ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ผู้รับการนิเทศยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ต้องข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ครูบางท่านมีภาระการสอนในหลายชั้นเรียน และนักเรียนบางส่วนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นน้อย และจะต้องตระหนักในหน้าที่ว่าการนิเทศเป็นการกิจหลักที่สำคัญ เพื่อจะได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้องอันได้แก่ การช่วยเหลือครูในการพัฒนา และการปรับปรุงตนเอง ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คณะครู และก่อให้เกิดความรู้สึกลดท้อในการทำงาน ถ้าหากผู้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนทำได้ดังที่กล่าวมาแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชาลี มณีศรี (2538 : 12) งานวิจัยของสดใส ศรีสวัสดิ์ (2546 : 113) และงานวิจัยของสมศักดิ์ วงศ์กดา (2547 : 103-109) ที่กล่าวว่า สภาพปัญหากระบวนการนิเทศภายใน คือ 1) การนิเทศไม่ทั่วถึงและไม่มีคุณภาพ 2) ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน 3) ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม 4) การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ได้ดีพอ 5) ครูมีภาระงานมากและจำนวนครูมีน้อยจึงเกิดปัญหาการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน 6) ขาดการเตรียมการและวางแผนนิเทศการศึกษา 7) ครูมีงานสอนและงานธุรการมาก ไม่มีเวลาดูแลกัน และนิเทศไม่ต่อเนื่อง 8) โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ 9) นักเรียนบางส่วนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ 10) ผลการประเมินยังไม่ได้นำไปพัฒนาแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง

ความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง พบว่า ผู้ให้การนิเทศควรลดภาระงานอื่นๆ จึงจะมีเวลานิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนได้ กำหนดตัวบุคคลในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสม มีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างเป็นระบบ ระบุวัน เวลาที่แน่นอน ให้ขวัญและกำลังใจที่เป็นรูปธรรม เช่น รางวัลหรือเกียรติบัตร กระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน มีการหาแหล่งงบประมาณนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางที่ผ่านมาขาดประสิทธิภาพ ไม่ทั่วถึง และไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ข้าราชการครูได้ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณ

เกี่ยวกับการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษามีความต้องการหาแหล่งงบประมาณนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ พงษ์สง (2542 : 118-124) งานวิจัยณัฐธินัย เปียทอง (2543 : 98-101) และงานวิจัยของสมชาย เผือกตระกูลชัย (2543 : 152-155) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความต้องการในการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายใน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารบุคลากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการหาวัสดุอุปกรณ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนคอยให้กำลังใจและเสริมแรงแก่บุคลากรทุกฝ่ายในการนิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลางในรูปแบบของการระดมทรัพยากร เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการชั้นเรียน และดำเนินการนิเทศภายในเพื่อให้ครูมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียน โดยเฉพาะเรื่องการประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความต้องการมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอื่น ๆ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อจะได้ข้อสังเกตที่จะนำมาใช้ประโยชน์จากการศึกษา นำมาประกอบการประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้เอื้อประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.
- ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา (นักเรียน ครู ผู้บริหาร). (ออนไลน์) 2553 (อ้างเมื่อ 20 ธันวาคม 2553) จาก <http://www.obec.go.th>
- ชาตรี มณีสรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์, 2538.
- ณัฐธินัย เปียทอง. ความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดอนเมือง และเขตหลักสี่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- บุญ คำใจหนัก. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 ; กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ประดิษฐ์ พงทงส์. ความต้องการการนิเทศการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2546.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. การวิจัยทางการศึกษา. สกลนคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2549.
- สัจด์ อุทรานนท์. การนิเทศการศึกษาหลักการทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2530.
- สมชาย เผือกตระกูลชัย. สภาพและความต้องการในการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- สมศักดิ์ วงศ์กตา. สภาพปัญหากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2547.
- สมหวัง พิชัยานูวัฒน์. “พลิกโฉมการศึกษาไทย,” มติชนรายวัน. 6 (กันยายน 2549) : 27.
- สดใส ศรีสวัสดิ์. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- Gray, P.J. Study of effects and providing evidence of accuracy, reliability, and attitude of evaluators of teachers. Dissertation Abstracts International. 65, 1266-A : November, 1983.
- Dowler, J.R. Analysis of principals perceptions of supervisory behavior. Dissertation Abstracts International. 43, 2841-A : March, 1983.